

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/96/2017
Identifikačné číslo spisu:	1514220751
Dátum vydania rozhodnutia:	23.05.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1514220751.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletých 1/ A. A., narodeného X. februára XXXX, 2/ I., narodeného X. februára XXXX, a 3/ Z., narodeného XX. marca XXXX, bývajúcich u matky, zastúpených opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova 7/A, deti rodičov - matky X., bývajúcej v D., zastúpenej advokátskou kanceláriou Zahradníková.SK s. r. o., so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 12 a otca K., bývajúceho v D., zastúpeného advokátskou kanceláriou PROVENTUS | advokáti s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 20 P 299/2014, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2017 sp. zn. 11 CoP 735/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2017 sp. zn. 11 CoP 735/2015 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 29. septembra 2015 č. k. 20 P 299/2014-288 rozviedol manželstvo X. a K., uzavreté 4. augusta 2007 v Žiline, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Žilina vo zväzku 45, ročník 2007, na strane 151, pod poradovým číslom 301, na čas po rozvode zveril maloletých do osobnej starostlivosti matky, určil, že zastupovať maloletých a spravovať ich majetok budú obaja rodičia, uložil otcovi povinnosť platiť na výživné v sume 200,- eur mesačne na každé dieťa počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky, upravil styk otca s maloletými a rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 18, § 23 ods. 1, 2 a 3, § 24 ods. 1, § 25 ods. 2, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 63 ods. 3 a § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) a § 113 ods. 1 a § 154 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), vecne tým, že manželstvo účastníkov je vážne narušené a trvalo rozvrátené, neplní svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovu manželského spolužitia. O zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a o ich zastupovaní a správe ich majetku obidvoma rodičmi na čas po rozvode rozhodol v zmysle návrhu matky, s ktorým všetci účastníci vyslovili súhlas. Pri určení výživného vychádzal z práva maloletých

detí na životnú úroveň rodičov a počtu dní v mesiaci, počas ktorých budú maloletí v rámci úpravy styku v starostlivosti otca. Priznané výšky výživného považoval za primerané veku a odôvodneným potrebám maloletých, možnostiam a schopnostiam povinného rodiča a tiež celkovým príjmovým a majetkovým pomerom na strane oboch rodičov. Konštatoval, že aj matka má vyživovaciu povinnosť k maloletým, avšak vzhľadom na ich vek ju takmer v celom rozsahu kompenzuje osobnou starostlivosťou. Pri rozhodovaní len čiastočne prihliadol na skutočnosť, že matka bude poberať prídavky na deti vyplácané z rakúskeho sociálneho systému a príspevok zamestnávateľa otca na maloletých. Podľa jeho názoru tieto finančné čiastky slúžia na zabezpečenie potrieb maloletých detí, nemajú nahrádzať vyživovaciu povinnosť rodičov. Výživné sa určuje v zmysle ustanovení zákona o rodine (t. j. možností, schopností, majetkových pomerov povinného, počtu jeho vyživovacích povinností), a nie podľa výšky príspevkov a prídavkov vyplácaných štátom a zamestnávateľom. Styk otca s maloletými deťmi upravil podľa dohody rodičov. O trovách konania rozhodol podľa § 144 prvej vety O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie otca rozsudkom z 28. februára 2017 sp. zn. 11 CoP 735/2015 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom zmenil tak, že otcovi uložil povinnosť platiť na výživu maloletého A. sumu 200,- eur, I. sumu 200,- eur a Z. sumu 200,- mesačne, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky, a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. Určenú výšku výživného považoval za primeranú preukázaným pomerom maloletých detí, ako aj možnostiam a schopnostiam otca, jeho príjmu a majetkovým pomerom, po zohľadnení výlučnej osobnej starostlivosti matky o maloletých. Nestotožnil sa ale s obsahom výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zadefinoval výživné jednou sumou pre každé z detí, pretože podľa jeho názoru každé z maloletých detí má svoj vlastný samostatný nárok na priznanie výživného, ktorého konkrétnu výšku je potrebné u každého z nich určiť osobitne (a to aj z hľadiska jeho vymáhania v prípade jeho riadneho neplnenia). Z tohto dôvodu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil za účelom jednoznačného a nezameniteľného vyjadrenia nároku každého maloletého na výživné, čím sa ale nedotkol jeho vecnej správnosti a považoval ho za zákonné a spravodlivé. Odvolacie námietky otca vyhodnotil ako právne irelevantné, neobsahujúce žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie vec správne posúdil z hmotnoprávneho hľadiska, keď za prvoradé kritérium určenia považoval možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca pre plnenie výživného pre maloleté deti, a nie štátny príspevok, ako argumentoval otec. Výplácanie prídavkov na deti je vo výlučnej kompetencii štátu, ktorý svojimi právnymi predpismi určuje podmienky ich priznania a výšku, a to nezávisle od možností, schopností a majetkových pomerov rodičov. Ide len o určitú účasť štátu na výžive dieťaťa, ktorá v žiadnom prípade nemôže predchádzať či nahrádzať vyživovaciu povinnosť rodiča, a to ani čiastočne. Z tohto dôvodu mal za to, že pre rozhodnutie o výživnom je bez právneho významu, či maloleté deti budú mať nárok na vyplácanie štátneho príspevku prostredníctvom slovenského alebo rakúskeho úradu, pretože nie je možné postupovať spôsobom, v zmysle ktorého potreby maloletých detí majú byť prioritne kryté štátnym príspevkom a až vo zvyšku výživným zo strany rodičov. O trovách konania rozhodol podľa § 58 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“) v spojení s § 52 C.m.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu otec podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. v spojení s § 2 C.m.p. Podľa jeho názoru je dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., lebo napadnuté rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Zároveň ale uviedol, že „ak by dovolací súd judikátnu, na ktorú poukazuje v dovolaní, považoval v tomto prípade za nepoužiteľnú, potom rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá doposiaľ nebola ešte dovolacím súdom vyriešená“. Z verejne dostupných zdrojov mu nie je známa judikatúra odvolacieho súdu, ktorá by sa týkala výslovne rodinných prídavkov/štátnych sociálnych dávok poskytovaných oprávnenému rodičovi a mechanizmu ich zohľadňovania pri určovaní výživného. Opodstatnenosť dovolania vyvodzoval z nesprávosti právneho posúdenia, na ktorom spočíva napadnutý rozsudok. Jednou z podstatných otázok pre rozhodnutie súdov v danom prípade bolo

„(ne)zohľadnenie sociálnych dávok - prídavkov na deti, pri určení vyživovacej povinnosti“, ktoré matka poberala tak z rakúskeho, ako aj slovenského sociálneho systému. Zdôraznil, že nikdy netvrdil, že by rodinné prídavky mali suplovať jeho vyživovaciu povinnosť, žiadal ale, aby súdy zistili, v akom rozsahu sú potreby detí kryté týmito štátnymi dávkami a na podklade výsledkov zistenia rozhodli o výške výživného. Podľa jeho presvedčenia mali súdy zohľadniť vyplácanie sociálnych dávok, ktoré predchádzajú vyživovaciu povinnosť rodičov (v zmysle dovolania ide o tuzemské rodinné prídavky vo výške 23,52 eur na každého maloletého, zahraničnú dorovnávaciu dávku vo výške 190,- eur na každého maloletého, daňový bonus z Rakúska vo výške 58,40 eur na každého maloletého a daňový bonus vyplácaný matke z tuzemska vo výške 21,41 eur na každého maloletého). Až zvyšok výdavkov, ktoré nie sú kryté štátnymi sociálnymi dávkami, mali súdy rozdeliť medzi rodičov. Ako uviedol, tieto závery sú vyjadrené v judikátoch R 69/1971, R 6/1977 a R 3/1985, akceptované v niektorých rozhodnutiach odvolacích súdov a zastávané v odbornej právnickej literatúre. Konajúce súdy ale na tieto závery neprihliadli a odklonili sa od nich. Ďalej namietal, že sa súdy pri výpočte výživného dopustili aj iných nesprávností, napríklad neuviedli, akú sumu mesačných výdavkov na maloletých považujú za opodstatnenú, aký „podiel“ osobnej starostlivosti matky o maloletých zohľadnili pri kompenzácii vyživovacej povinnosti, keď títo navštevujú predškolské zariadenia, prehliadli, že reálne čisté príjmy oboch rodičov sú veľmi podobné, nezohľadnili, že všetky výdavky na deti sú plne kryté rodinnými prídavkami a výživným a že má zvýšené výdavky spojené so zabezpečovaním bývania a ďalšie zvýšené výdavky. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Matka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že pokiaľ by mali súdy pri rozhodovaní o výživnom zohľadniť príspevky z rakúskeho sociálneho systému, tak potom ako príjem na strane otca a poukázala, že otec neustále avizuje, že svoje zamestnanie v zahraničí ukončí, takže tieto dávky už zrejme ani nebudú vyplácané. Navyše, vyživovaciu povinnosť voči maloletým má otec, nie štát. Otec v dovolaní len formálne pripúšťa, že rodinné prídavky nemajú suplovať vyživovaciu povinnosť rodičov, jeho úvahy o tom, aký mal byť správny výpočet výživného, však nasvedčujú o opaku. Ním navrhovaný postup výpočtu výživného nemá oporu v hmotnom práve. Podľa jej názoru súdy v konaní riadne zistili a zhodnotili možnosti a schopnosti otca prispievať na výživu maloletých a samotnú výšku výživného určili správne a v súlade s rozhodovacou praxou súdov. Dodala, že dovolací súd by nemal preskúmavať správnosť skutkových zistení súdov nižších inštancií. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie otca ako nedôvodné zamietol.

5. Opatrovník maloletých sa k dovolaniu otca nevyjadril.

6. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami zákona Civilného mimosporového poriadku. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Právna úprava v Civilnom mimosporovom poriadku týkajúca sa prípustnosti dovolania v civilných mimosporových konaniach (§ 76 C.m.p.) sa však nevzťahuje na konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 až § 122 C.m.p.), preto bolo potrebné posudzovať prípustnosť dovolania otca podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov - ďalej len „C.s.p.“) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal najskôr, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia

ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 C.s.p.). Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 C.s.p.) v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Z tohto dôvodu je procesnou povinnosťou dovolať vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť a označiť v ňom náležitým spôsobom dovolací dôvod. V opačnom prípade podmienky prípustnosti dovolania nie sú splnené, napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno podrobiť vecnému prieskumu v dovolacom konaní a dovolanie vykazuje nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p.

10. Dovolať vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a (pre prípad, že dovolací súd dospeje k záveru, že jeho dovolanie podľa tohto ustanovenia prípustné nie je) z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

11. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

13. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

14. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by teda mal dovolať a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

15. Určenie výšky výživného pre maloleté dieťa je vždy výsledkom posúdenia individuálnych, osobitných a jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, nezameniteľných s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk

na určenie výživného postupujú súdy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 50/2017). Každé jedno rozhodnutie o výživnom pre maloleté dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 87/2017). Preto aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., musí ísť o otázku právnu (v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), ktorá prekračuje rámec okolností relevantných len v danom prípade a je významná z hľadiska rozhodovania všeobecných súdov aj v iných obdobných veciach (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 88/2017).

16. V preskúmvanej veci dovolateľ nespochybňuje len správnosť zohľadnenia individuálnych a nezameniteľných skutkových okolností určenia primeranej výšky výživného pre maloletých, ale za relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. označil otázku, či pri určení výživného súd má alebo nemá povinnosť prihliadať aj na dávky poskytované zo štátnych zdrojov, ktorými sa (sčasti) kryjú výdavky na výživu dieťaťa. V tejto súvislosti zároveň poukázal na publikované judikáty (R 69/1971, R 6/1977 a R 3/1985) a tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa odklonilo od právnych záverov, ktoré sú v nich vyjadrené.

17. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že dovolateľ v dovolaní riadne označil právnu otázku, vyriešenie ktorej malo v danom prípade určujúci význam pre rozhodnutie a ktorú dovolací súd považuje za relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., a riadne vymedzil dovolací dôvod tak, ako to vyžaduje § 432 ods. 2 C.s.p. V ďalšom dovolací súd skúmal, či v dovolaní uplatnený dovolací dôvod dovolateľ namieta opodstatnene, a teda či sa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu odklonilo od podstaty právnych záverov vyjadrených v dovolateľom označených judikátoch.

18. Judikát R 69/1971 spočíva na právnom závere, podľa ktorého pri určení výživného pre maloletého, ktorý je v učebnom pomere a je ubytovaný a stravovaný v učilišti, treba zistiť, aké hmotné a finančné zabezpečenie maloletému toto učilište poskytuje, či mu hradí cestovné na návštevu rodičov, na dovolenku a podobne. Právny záver vyjadrený v judikáte R 6/1977 sa týka predovšetkým príspevku na výživu rozvedenej manželky. V zmysle právneho záveru obsiahnutého v judikáte R 3/1985 pre stanovenie výšky výživného pre maloleté dieťa môže byť významné, dokedy matka poberala mzdu a dávky v materstve a odkedy iba materský príspevok.

19. Aj keď sa uvedené judikáty a v nich obsiahnuté právne závery netýkajú výslovne prídavkov na dieťa, predsa len, najmä judikát R 69/1971, vyjadruje právny názor, podľa ktorého pri určovaní výživného pre maloleté dieťa treba zohľadniť aj peňažné plnenia (dávky) platené z verejných zdrojov, čo je širší pojem ako prídavky na dieťa (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 88/2017).

20. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého platenie rodinných prídavkov (vyrovnávacej dávky rodinných prídavkov) príslušnými rakúskymi alebo slovenskými úradmi, resp. inštitúciami nie je takou okolnosťou, na ktorú by mal prihliadať súd v konaní o výživnom pre maloleté dieťa. Podľa presvedčenia odvolacieho súdu sa odvolací súd sa riešením predmetnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a napadnuté rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení veci.

21. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine). Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného (§ 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine).

22. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonnou povinnosťou zaťažujúcou obidvoch rodičov bez ohľadu na to, či sa dieťa narodilo v manželstve alebo mimo neho. Zahŕňa v sebe komplexné uspokojenie životných potrieb dieťaťa, ktoré sú potrebné pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, a trvá až do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Rozvod alebo rozchod rodičov nič nemení na tom, že na zabezpečení úhrady potrieb detí sa primárne podieľajú obaja rodičia, a že ich vyživovacia povinnosť k deťom pretrváva v zásade v rovnakom rozsahu. Rozsah tohto druhu vyživovacej povinnosti je daný právom dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Kritériá, ktoré sa uplatňujú pri určení jeho rozsahu, sú odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Z toho vyplýva, že rodičia sa podieľajú na výžive svojho dieťaťa tak, ako to zodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom každého z nich, a že sa pritom dopĺňajú tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli náležite zabezpečené. Pokiaľ sú tieto potreby hradené aj z iných zdrojov, napríklad zo štátnych sociálnych dávok, v žiadnom prípade to neznamená zánik ich vyživovacej povinnosti k deťom. Vyživovaciu povinnosť si nemožno splniť poskytnutím či už tuzemskej alebo zahraničnej štátom vyplácanej sociálnej dávky účelovo určenej, pretože tieto nie sú náhradou rodinných príjmov, ale majú pomáhať riešiť štátom uznávané sociálne situácie. Nesprávnym by bol názor, podľa ktorého po priznaní sociálnych dávok by už maloleté dieťa nemalo mať právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (že by nemalo právo na výživné zo strany rodičov).

23. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa (por. § 1 ods. 2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov). Aj keď vyplácanie rodinných dávok (prídavkov na deti, vyrovnávacích dávok alebo ich doplatkov) nenahradzuje plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, predsa len ide o plnenia, ktoré sa musia dostať do sféry maloletého dieťaťa a sú spôsobilé zabezpečiť časť jeho odôvodnených potrieb, ktoré potom nemusia byť pokryté výživným zo strany rodičov. Súd pri určovaní výšky výživného pre maloleté dieťa musí preto prihliadať aj na to, do akej miery sú potreby maloletého hradené z takýchto zdrojov.

24. Právny názor odvolacieho súdu, v zmysle ktorého v konaní o výživné pre maloleté deti nemá súd prihliadať na skutočnosť, že úrady (inštitúcie) Slovenskej republiky alebo cudzieho štátu vyplácajú rodičom rodinné prídavky, nemožno preto považovať za správny. Dovoláním napadnuté rozhodnutie teda, ako opodstatnene namieta dovolateľ, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací súd preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 C.s.p.).

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.